

EDUSKUNNAN VASTAUS 31/2001 vp

Hallituksen esitys laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on vuoden 2000 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 206/2000 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 4/2001 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/1979) 1 luvun 3 §:n 1 momentti, 2 luvun 4 §:n 1 momentin 3 kohta ja 5 a §:n 2 momentti, 2 a luvun 4 § ja 14 a luvun otsikko, sellaisina kuin ne ovat 1 luvun 3 §:n 1 momentti ja 2 luvun 4 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 752/1993, 2 luvun 5 a §:n 2 momentti ja 2 a luvun 4 § laissa 389/1995 ja 14 a luvun otsikko laissa 632/1991, sekä

lisätään 1 lukuun siitä lailla 355/1997 kumotun 3 a §:n tilalle uusi 3 a § ja lukuun uusi 3 b § sekä 14 a lukuun siitä lailla 483/1992 kumotun 7 §:n tilalle uusi 7 § ja lukuun uusi 8—13 §, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

3 §

Vakuutusyhtiö ei saa harjoittaa muuta liikettä kuin vakuutusliikettä ja 3 a §:ssä määriteltyä vakuutusliikkeeseen liittyvää toimintaa (*liitännäistoiminta*).

3 a §

Vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä tällaisen yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita asiakkaille, jos kyseinen yritys on:

1) Euroopan talousalueella julkisen valvonnan alainen luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai yhteissijoitusyritys;

2) Euroopan talousalueella oleva muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu rahoituslaitos;

3) yritys, joka harjoittaa riskienhallintaan, vahingontarkastukseen, vahingontorjuntaan tai niihin rinnastettavaan toimintaan sisältyvien palvelujen tai tuotteiden tarjontaa; taikka

4) yritys, jonka tarjoamat palvelut tai tuotteet liittyvät niihin vakuutustuotteisiin, joita yhtiö myy joko omaan lukuunsa tai toisen vakuutusyrityksen edustajana.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhtiö voi sopia, että muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu yritys voi käyttää vakuutusyhtiön organisaatiota ja jakelukanavia omien tuotteidensa tai palvelujensa markkinoinnissa, jos:

1) yritys kuuluu vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai samaan taloudelliseen yhteenliittymään; tai

2) yritys kuuluu vakuutusyhtiön kanssa sellaiseen taloudelliseen ryhmittymään, jonka kanssa yritys esiintyy yhtenäisesti markkinoilla ja jonka kanssa sillä on kiinteä taloudellinen yhteistyösuhde.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua liitännäistoiminnan on oltava yhtiön harjoittaman vakuutustoiminnan luonteeseen sopivaa eikä se saa olla laajuudeltaan vakuutustoimintaan nähden olennaisessa asemassa. Liitännäistoiminta ei saa vaarantaa yhtiön vakavaraisuutta eikä vakuutusten käsittämiä etuja.

3 b §

Vakuutusyhtiön on laadittava 3 a §:n 1 ja 2 momentin mukaisesta toiminnasta toimintasuunnitelma. Suunnitelma on liitettävä yhtiöjärjestyksen tai sen muutoksen vahvistamista koskevaan hakemukseen, joka on tehtävä Vakuutusvalvontavirastolle sanotun toiminnan aloittamista varten. Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimintasuunnitelman sisälöstä.

Vakuutusvalvontavirasto voi jättää vahvistamatta 3 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua liitännäistoimintaa koskevan yhtiöjärjestyksen määräyksen, jos on ilmeistä, että toiminta ei täytä 3 a §:n 3 momentissa säädettyjä vaatimuksia tai jos vakuutusyhtiöllä aiotun toiminnan laajuuden, kyseisen tuotteen tai palvelun laadun, henkilöstöltä vaadittavan asiantuntemuksen tai niihin verrattavien seikkojen perusteella ei ole riittäviä edellytyksiä hoitaa toimintaa asianmukaisesti. Virasto voi jälkeinpäin kieltää vakuutusyhtiöltä liitännäistoiminnan harjoittamisen tai rajoittaa sitä, jos toiminta ei enää täytä 3 a §:n 3 momentissa säädettyjä vaatimuksia tai jos toiminnassa on esiintynyt vakavia puutteita tai väärinkäytöksiä.

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen

4 §

Vakuutusyhtiön yhtiöjärjestyksessä on mainittava:

— — — — —
3) yhtiön toiminta-alue ja ne vakuutusluokat ja luokkaryhmät, jotka toiminta on tarkoitettu käsittämään sekä yhtiön harjoittama 1 luvun 3 a §:ssä tarkoitettu liitännäistoiminta;
— — — — —

5 a §

— — — — —
Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Ministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

2 a luku

Ensivakuutustoiminnan harjoittaminen ulkomailla

4 §

Vakuutusvalvontaviraston on kolmen kuukauden kuluessa vakuutusyhtiön ilmoituksen sekä kaikkien 3 §:ssä tarkoitettujen selvitysten saapumisesta lähetettävä saamansa tiedot edustuston sijaintivaltion vakuutustarkastuksesta vastaavalle viranomaiselle ja ilmoitettava tietojen lähettämisestä vakuutusyhtiölle.

Vakuutusvalvontaviraston on liitettävä lähettäviin tietoihin todistus siitä, että vakuutusyhtiö, ottaen huomioon suunniteltu toiminta, täyttää 11 luvun toimintapäätöksiä koskevat vaatimukset.

Jos tietoja ei ole lähetetty 1 momentissa säädettyssä määräajassa, vakuutusyhtiö voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Vakuutusvalvontaviraston hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes virasto on päättänyt tietojen lähettämisestä. Viraston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitettujen valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

14 a luku

Kilpailu ja markkinointi

7 §

Vakuutusyhtiön on markkinoinnissaan annettava asiakkaalle markkinoitavasta hyödykkeestä kaikki ne tiedot, joilla saattaa olla merkitystä asiakkaan tehdessä hyödykettä koskevia ratkaisuja.

Vakuutusyhtiö ei saa markkinoinnissaan antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja eikä käyttää muutoinkaan asiakkaan kannalta sopimatonta tai hyvän tavan vastaista menettelyä.

Markkinointia, joka ei sisällä asiakkaan taloudellisen turvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja, on aina pidettävä sopimattomana.

Niistä tiedoista, jotka vakuutusyhtiön on annettava vakuutuksen hakijalle ennen vakuutus-sopimuksen päättämistä, säädetään erikseen.

8 §

Toimiessaan 1 luvun 3 a §:n mukaisesti edustajana vakuutusyhtiön on selkeästi ilmoitettava asiakkaalle, minkä yrityksen tuotteesta tai palvelusta on kysymys ja että vakuutusyhtiö ei harjoita toimintaa omaan lukuunsa eikä ole osapuolena neuvoteltavasta tuotteesta tai palvelusta mahdollisesti syntyvässä sopimuksessa.

9 §

Vakuutusyhtiön asiamiehen on toiminnassaan selkeästi ilmoitettava asiakkaalle toimivansa nimenomaan asiamiehenä.

Asiamiehen on yksittäistä vakuutusta markkinoidessaan ilmoitettava, minkä vakuutusyhtiön tuotteesta on kysymys.

10 §

Vakuutusvalvontavirasto valvoo vakuutusyhtiön sopimusehtojen käyttöä ja markkinointia. Markkinoinnin lainmukaisuutta ja sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan kannalta valvoo myös kuluttaja-asiamies.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ohjeita vakuutusyhtiön markkinoinnista.

Vakuutusvalvontaviraston ja kuluttaja-asiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

11 §

Vakuutusvalvontavirasto voi, jos se asiakkaansuojan kannalta on tarpeellista, kieltää vakuutusyhtiötä jatkamasta lain vastaisten sopimusehtojen käyttöä tai lain vastaista markkinointia taikka uudistamasta sellaista tai siihen rinnastettavaa markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä.

Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä 1 momentissa tarkoitettua kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa määräämänsä kiellon tehostamiseksi uhkasakon. Uhka-

sakon tuomitsee maksettavaksi markkinatuomioistu-
mioistuin.

12 §

Vakuutusvalvontaviraston 11 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Vakuutusyhtiö voi saattaa Vakuutusvalvontaviraston 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua kieltopäätöksen markkinatuomioistuimen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa viraston päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

13 §

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä kuluttaja-asiamieheltä lausunto ennen 11 §:ssä tarkoitettua kiellon määräämistä, jos kiello koskee kuluttajansuojalain (38/1978) soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/1995) 21 §:n 2 momentti, 56, 60 ja 76 §, sellaisena kuin niistä on 56 § osaksi laissa 950/2000 sekä *lisätään* lakiin uusi 22 a—22 c § seuraavasti:

4 luku

Toiminnan aloittaminen

21 §

Valitusoikeus

Jos päätöstä ei ole annettu 1 momentissa säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Ministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

22 a §

Sallittu liiketoiminta

Kolmannen maan vakuutusyhtiö ei saa Suomessa harjoittaa muuta elinkeinoa kuin vakuutusliikettä ja 22 b §:ssä määriteltyä vakuutusliikeseen liittyvää toimintaa (*liitännäistoiminta*).

22 b §

Muun liiketoiminnan kuin vakuutusliikkeen harjoittaminen

Kolmannen maan vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia Suomessa muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä yrityk-

sen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita asiakkaille, jos kyseinen yritys on:

1) Euroopan talousalueella julkisen valvonnan alainen luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai yhteissijoitusyritys;

2) Euroopan talousalueella oleva muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu rahoituslaitos;

3) yritys, joka harjoittaa riskienhallintaan, vahingontarkastukseen, vahingontorjuntaan tai niihin rinnastettavaan toimintaan sisältyvien palvelujen tai tuotteiden tarjontaa; taikka

4) yritys, jonka tarjoamat palvelut tai tuotteet täydentävät niitä vakuutustuotteita, joita yhtiö myy joko omaan lukuunsa tai toisen vakuutusyrityksen edustajana.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, kolmannen maan vakuutusyhtiö voi sopia, että muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu yritys voi käyttää kolmannen maan vakuutusyhtiön edustuston organisaatiota ja jakelukanavia omien tuotteidensa tai palvelujensa markkinoinnissa, jos:

1) yritys kuuluu kolmannen maan vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai samaan taloudelliseen yhteenliittymään; tai

2) yritys kuuluu kolmannen maan vakuutusyhtiön kanssa sellaiseen taloudelliseen ryhmittymään, jonka kanssa yritys esiintyy yhtenäisesti markkinoilla ja jonka kanssa sillä on kiinteä taloudellinen yhteistyösuhde.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua liitännäistoiminnan on oltava kolmannen maan vakuutusyhtiön Suomessa harjoittaman vakuutus-toiminnan luonteeseen sopivaa eikä se saa olla laajuudeltaan vakuutustoimintaan nähden olennaisessa asemassa. Liitännäistoiminta ei saa vaarantaa edustuston vakavaraisuutta eikä vakuutusten käsittämiä etuja.

22 c §

Toimintasuunnitelma ja muun liiketoiminnan harjoittamisen kieltäminen

Kolmannen maan vakuutusyhtiön on laadittava 22 b §:n 1 ja 2 momentin mukaisesta toiminnasta toimintasuunnitelma. Suunnitelma on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle hyväksyt-

täväksi ennen sanotun toiminnan aloittamista. Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimintasuunnitelman sisällöstä.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää kolmannen maan vakuutusyhtiöltä 22 b §:n 1 ja 2 momentin mukaisen liitännäistoiminnan harjoittamisen tai rajoittaa sitä, jos toimintasuunnitelman perusteella on ilmeistä, että toiminta ei täytä 22 b §:n 3 momentissa säädettyjä vaatimuksia tai jos kolmannen maan vakuutusyhtiön edustustolla aiotun toiminnan laajuuden, kyseisen tuotteen tai palvelun laadun, henkilöstöltä vaadittavan asiantuntemuksen tai niihin verrattavien seikkojen perusteella ei ole riittäviä edellytyksiä hoitaa toimintaa asianmukaisesti. Virasto voi jälkeinpäin kieltää kolmannen maan vakuutusyhtiön edustustolta liitännäistoiminnan harjoittamisen tai rajoittaa sitä, jos toiminta ei enää täytä 22 b §:n 3 momentissa säädettyjä vaatimuksia tai jos toiminnassa on esiintynyt vakavia puutteita tai väärinkäytöksiä.

56 §

Toimiminen edustajana

Toimiessaan 22 b §:n mukaisesti edustajana kolmannen maan vakuutusyhtiön on selkeästi ilmoitettava asiakkaalle, minkä yrityksen tuotteesta tai palvelusta on kysymys ja että yhtiö ei harjoita toimintaa omaan lukuunsa eikä ole osapuolena neuvoteltavasta tuotteesta tai palvelusta mahdollisesti syntyvässä sopimuksessa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, jos se toimii Suomessa muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana.

60 §

Markkinointi

Ulkomaisen vakuutusyhtiön markkinoinnissa sekä sen ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan vastaavasti, mitä vakuutusyhtiölain 14 a luvun 7 sekä 9—13 §:ssä säädetään. Sen lisäksi ulkomaisen vakuutusyhtiön on markkinoinnissaan ilmoitettava nimensä, yhtiömuotonsa, koti-

valtionsa, pääkonttorinsa osoite sekä sen toimipaikan tai edustuston osoite, jonka kanssa vakuutussopimus on tarkoitus tehdä.

76 §

Vakuutusliikkeen luvaton harjoittaminen

Joka

1) ulkomaisen vakuutusyhtiön lukuun harjoittaa vakuutusliikettä Suomessa tekemättä 7 tai 10 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai ilman 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimilupaa taikka 22 a tai 57 §:n vastaisesti tai

2) antaa 13 §:n, 17 §:n 3 momentin tai 55 §:n säännösten tai Vakuutusvalvontaviraston 44 §:n

3 momentin nojalla määräämän kiellon vastaisesti uusia vakuutuksia,

on tuomittava siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään vakuutusliikkeen luvattomasta harjoittamisesta.

Virallisen syyttäjän on ennen vakuutusliikkeen luvaton harjoittamista koskevan syytteen nostamista hankittava Vakuutusvalvontaviraston lausunto. Tuomioistuimen on tätä rikosasiaa käsitellessään varattava virastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä 25 päivänä huhtikuuta 1997 annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 951/2000, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

— — — — —
Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 ja 3 a §:ää, 2 luvun 2 §:n 1, 2 ja 5 momenttia, 2 a §:ää, 4 §:n 1 momentin 3 kohtaa ja 5 §:n 1 ja 5 momenttia, 2 a lukua, 3 luvun 1 a, 3, 4 ja 7 §:ää, 7 luvun 1 a §:n 1 ja 2 momenttia, 2 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 3 a §:ää ja 7 §:n 1, 3 ja 4 momenttia, 10 luvun 2,

3 a, 3 b, 4 d ja 7 §:ää, 11 lukua, 12 luvun 1 §:n 2 momenttia ja 4 ja 5 §:ää, 13 lukua, 14 luvun 1 §:n 2 momenttia, 4 §:n 2 momenttia, 5 a §:n 2 momenttia ja 5 b ja 6 §:ää, 14 a luvun 7 §:n 4 momenttia ja 8 §:ää, 16 luvun 13 §:n 3 momenttia, 16 a luvun 9 §:n 3 momenttia sekä 10 ja 13—15 §:ää, 16 b luvun 4 §:n 3 momenttia eikä 18 luvun 9 §:n 2 momenttia.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Laki

vakuutusyhdistyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 4 ja 5 §
sekä 2 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohta,

sellaisina kuin ne ovat 1 luvun 4 § osaksi laeissa 483/1993, 451/1995 ja 340/2000 ja 1 luvun 5 §
osaksi mainituissa laeissa 483/1993 ja 340/2000 sekä 2 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohta mainituissa
laeissa 483/1993, sekä

lisätään 12 lukuun siitä lailla 81/1999 kumotun 2 §:n tilalle uusi 2 § seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

4 §

Vakuutusyhdistys ei saa harjoittaa muuta liikettä kuin yhdistysjärjestyksessä mainittua vakuutusliikettä ja 5 §:ssä määriteltyä vakuutusliikkeeseen liittyvää toimintaa (*liitännäistoimintaa*).

Vakuutusyhdistyksen vakuutusliike ei saa käsittää henkivakuutusta, lakisääteistä vakuutusta, vahinkovakuutusluokkiin 14 ja 15 kuuluvaa vakuutusta eikä vakuutusta kymmentä vuotta pitemmäksi ajaksi.

Vakuutusyhdistyksen jälleenvakuutusliike saa käsittää vain yhdistysjärjestyksessä mainittujen vahinkovakuutusluokkien ja luokkaryhmien mukaisen ensivakuutuksen jälleenvakuutusta, ei kuitenkaan toisen vakuutusyhdistyksen muuta jälleenvakuutusta kuin tämän vakuutusliikkeen edelleenvakuutusta.

Suuri vakuutusyhdistys saa kuitenkin jälleenvakuuttaa kotimaasta tulevaa, yhdistysjärjestyksen mukaista ensivakuutusta ja, jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo, että yhdistyksellä on siihen edellytykset, myös vastaavaa ulkomaista ensivakuutusta.

Vakuutusyhdistysten vahinkovakuutuksella tarkoitetaan muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa ensimmäisessä neuvoston direktiivissä (73/239/ETY) tarkoitettuihin vakuutusluokkiin

kuuluvaa toimintaa sekä jälleenvakuutusta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin vakuutusluokista.

5 §

Vakuutusyhdistys saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia muun kuin vakuutustoimintaa harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita asiakkaille, jos kyseinen yritys on:

1) Euroopan talousalueella julkisen valvonnan alainen luottolaitos, sijoituspalveluyritys, rahastoyhtiö tai yhteissijoitusyritys;

2) Euroopan talousalueella oleva muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu rahoituslaitos;

3) yritys, joka harjoittaa riskienhallintaan, vahingontarkastukseen, vahingontorjuntaan tai niihin rinnastettavaan toimintaan sisältyvien palvelujen tai tuotteiden tarjontaa; taikka

4) yritys, jonka tarjoamat palvelut tai tuotteet täydentävät niitä vakuutustuotteita, joita yhdistys myy joko omaan lukuunsa tai toisen vakuutusyrityksen edustajana.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhdistys voi sopia, että muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu yritys voi käyttää vakuutusyhdistyksen organisaatiota ja jakelukanavia omien tuotteidensa tai palvelujensa markkinoinnissa, jos:

1) yritys kuuluu vakuutusyhdistyksen kanssa samaan konserniin tai samaan taloudelliseen yhteenliittymään; tai

2) yritys kuuluu vakuutusyhdistyksen kanssa sellaiseen taloudelliseen ryhmittymään, jonka

kanssa yritys esiintyy yhtenäisesti markkinoilla ja jonka kanssa sillä on kiinteä taloudellinen yhteistyösuhde.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua liitännäistoiminnan on oltava yhdistyksen harjoittaman vakuutustoiminnan luonteeseen sopivaa eikä se saa olla laajuudeltaan vakuutustoimintaan nähden olennaisessa asemassa. Liitännäistoiminta ei saa vaarantaa yhdistyksen vakavaraisuutta eikä vakuutusten käsittämiä etuja.

Vakuutusyhdistyksen on laadittava 1 ja 2 momentin mukaisesta toiminnasta toimintasuunnitelma. Suunnitelma on liitettävä yhdistysjärjestyksen tai sen muutoksen vahvistamista koskevaan hakemukseen, joka on tehtävä Vakuutusvalvontavirastolle sanotun toiminnan aloittamista varten. Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimintasuunnitelman sisällöstä.

Vakuutusvalvontavirasto voi jättää vahvistamatta 1 ja 2 momentissa tarkoitettua liitännäistoimintaa koskevan yhdistysjärjestyksen määräyksen, jos on ilmeistä, että toiminta ei täytä 3 momentissa säädettyjä vaatimuksia tai jos vakuutusyhdistyksellä aiotun toiminnan laajuuden, kyseisen tuotteen tai palvelun laadun, henkilöstöltä vaadittavan asiantuntemuksen tai niihin verrattavien seikkojen perusteella ei ole riittäviä edellytyksiä hoitaa toimintaa asiamukaisesti. Virasto voi jälkeempäin kieltää vakuutusyhdistykseltä liitännäistoiminnan harjoittamisen tai rajoittaa sitä, jos toiminta ei enää täytä 3 momentissa säädettyjä vaatimuksia tai jos toiminnassa on esiintynyt vakavia puutteita tai väärinkäytöksiä.

Toimiessaan 1 momentin mukaisesti edustajana vakuutusyhdistyksen on selkeästi ilmoitettava asiakkaalle, minkä yrityksen tuotteesta tai palvelusta on kysymys ja että yhdistys ei harjoita toimintaa omaan lukuunsa eikä ole osapuolena neuvoteltavasta tuotteesta tai palvelusta mahdollisesti syntyvässä sopimuksessa.

2 luku

Vakuutusyhdistyksen perustaminen

3 §

Vakuutusyhdistyksen yhdistysjärjestyksessä on mainittava:

— — — — —
3) yhdistyksen toiminta-alue ja ne vakuutusluokat ja luokkaryhmät, jotka toiminta on tarkoitettu käsittämään sekä yhdistyksen harjoittama 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu liitännäistoiminta;
— — — — —

12 luku

Vakuutusyhdistysten valvonta

2 §

Vakuutusyhdistyksen markkinoinnissa sekä sen ja sopimusehtojen valvonnassa noudatetaan vastaavasti, mitä vakuutusyhtiölain 14 a luvun 7 ja 9—13 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Laki

vakuutuksenvälittäjistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään vakuutuksenvälittäjistä 19 päivänä helmikuuta 1993 annetun lain (251/1993) 8 §:ään uusi 2—4 momentti sekä lakiin uusi 8 a—8 e § seuraavasti:

8 §

Vakuutuksenvälittäjän velvollisuudet

— — — — —
 Vakuutuksenvälittäjän on markkinoinnissaan annettava asiakkaalle vakuutuksenvälityspalveluistaan ja markkinoitavista vakuutuksista kaikki ne tiedot, joilla saattaa olla merkitystä asiakkaan tehdessä kyseisiä palveluja tai vakuutuksia koskevia ratkaisuja.

Vakuutuksenvälittäjä ei saa markkinoinnissaan antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja eikä käyttää muutoinkaan asiakkaan kannalta sopimatonta tai hyvän vakuutuksenvälitystavan vastaista menettelyä.

Markkinointia, joka ei sisällä asiakkaan taloudellisen turvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja, on aina pidettävä sopimattomana.

8 a §

Vakuutuksenvälitystoiminnasta ilmoittaminen

Vakuutuksenvälittäjän on toiminnassaan tuotava selkeästi ilmi, että hän toimii nimenomaan vakuutusten välittäjänä.

Vakuutuksenvälittäjä ei saa ilmoittaa markkinoinnissaan edustavansa tiettyä vakuutuksenantajaa.

8 b §

Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonta

Vakuutusvalvontavirasto valvoo vakuutuksenvälittäjän sopimusehtojen käyttöä ja markkinointia. Markkinoinnin lainmukaisuutta ja sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan kannalta valvoo myös kuluttaja-asiamies.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ohjeita vakuutuksenvälittäjän markkinoinnista.

Vakuutusvalvontaviraston ja kuluttaja-asiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

8 c §

Kieltopäätös

Vakuutusvalvontavirasto voi, jos se on hyvän vakuutuksenvälitystavan noudattamisen kannalta tarpeellista, kieltää vakuutuksenvälittäjää jatkamasta lain vastaisten sopimusehtojen käyttöä tai lain vastaista markkinointia taikka uudistamasta sellaista tai siihen rinnastettavaa markkinointia tai sopimusehtojen käyttöä.

Vakuutusvalvontavirasto voi määrätä 1 momentissa tarkoitetun kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa määräämänsä kiellon tehostamiseksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinatuomioistuim.

8 d §

Muutoksenhaku

Vakuutusvalvontaviraston 8 c §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Vakuutuksenvälittäjä voi saattaa Vakuutusvalvontaviraston 8 c §:n 1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen markkinatuomioistuimen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa viraston päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

8 e §

Lausunnon pyytäminen

Vakuutusvalvontaviraston on pyydettävä kuluttaja-asiamieheltä lausunto ennen 8 c §:ssä tarkoitetun kiellon määräämistä, jos kiello koskee kuluttajansuojalain (38/1978) soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Laki

Kuluttajavirastosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään Kuluttajavirastosta 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (1056/1998) 7 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

7 §

Lausunnon pyytäminen

Ennen kuin kuluttaja-asiamies määrää 6 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa sen väliaikaisena taikka saattaa asian markkinatuomioistuimen käsiteltäväksi, hänen on pyydettävä Vakuutusvalvontaviraston lausunto, jos asia koskee va-

kuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettua vakuutusyhtiötä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettua ulkomaisista vakuutusyhtiötä tai vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettua vakuutusyhdistystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Laki

markkinatuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan markkinatuomioistuimesta 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun lain (41/1978) 1 §:n 11 kohta ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat 1 §:n 11 kohta laissa 1190/2000 sekä 7 § laeissa 38/1995 ja 458/1997, sekä *lisätään* 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 516/1999 ja mainitussa laissa 1190/2000, uusi 12—15 kohta ja lakiin uusi 6 j § seuraavasti:

1 §

Markkinatuomioistuimien käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena sille seuraavien lakien mukaan kuuluvat asiat:

- 11) laki rajat ylittävästä kieltomenettelystä (1189/2000);
- 12) vakuutusyhtiölaki (1062/1979);
- 13) laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995);
- 14) vakuutusyhdistyslaki (1250/1987);
- 15) laki vakuutuksenvälittäjistä (251/1993).

6 j §

Vakuutusyhtiölain, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain, vakuutusyhdistyslain ja vakuutuksenvälittäjistä annetun lain nojalla käsiteltävä asia tulee vireille sen suomalaisen tai ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen taikka vakuutuksenvälittäjän hakemuksesta, johon Vakuutusvalvontaviraston kieltopäätös kohdistuu. Vakuutusvalvontaviraston antaman kiellon tehostamiseksi asetetun uhkasakon tuomitsemista koskeva asia tulee kuitenkin vireille Vakuutusvalvontaviraston hakemuksella.

7 §

Hakemusasiakirjassa on ilmoitettava:

1) sen elinkeinonharjoittajan tai muun henkilön nimi, kotipaikka ja postiosoite, johon vaatimus kohdistuu, tai, milloin kysymys on 6 §:n 2 momentissa tarkoitettusta elinkeinonharjoittajan hakemuksesta, lääninhallituksen päätös, taikka, milloin kysymys on 6 c §:ssä tarkoitettusta luotolaitoksen tekemästä hakemuksesta, rahoitustarkastuksen päätös, tai, milloin kysymys on 6 e tai 6 f §:ssä tarkoitettusta elinkeinonharjoittajan, valmistajan, mainonta- tai myynninedistämistöimen tilaajan tai sen toimeenpanijan taikka näiden palveluksessa olevan hakemuksesta, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tai lääninhallituksen päätös tai väliaikaista kielltoa koskeva määräys, sekä, milloin kysymys on

6 j §:ssä tarkoitettusta suomalaisen tai ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen taikka vakuutuksenvälittäjän tekemästä hakemuksesta, Vakuutusvalvontaviraston päätös;

2) vaatimus ja sen perusteet; sekä

3) tosiseikat, joihin hakija nojautuu.

Hakijan on allekirjoitettava hakemus.

Edellä 6 §:n 2 momentissa taikka 6 c, 6 e, 6 f tai 6 j §:ssä tarkoitettuun hakemukseen tulee liittää 1 momentin 1 kohdassa mainittu päätös tai määräys alkuperäisenä tai virallisesti oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus päätöksen tiedoksisaantipäivästä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2001 .

Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 2001